

Välismaalaste seaduse alusel sisserände piirarvu alla arvatavate välismaalaste
2025. aasta sisserände piirarvu kehtestamine eelnõu seletuskiri
Lisa

Ettepanek/märkus	SiM kommentaar
Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium	
<p>Toetame 2025. aastaks maksimaalse seadusega lubatud sisserände piirarvu kehtestamist, milleks on 1298 elamisluba.</p> <p>Marian Vares, 58194055 Marian.Vares@mkm.ee</p>	<p><u>Võetud teadmiseks</u></p>
Kultuuriministeerium	
<p>Kultuuriministeerium kooskõlastab Vabariigi Valitsuse korralduse „Välismaalaste seaduse alusel sisserände piirarvu alla arvatavate välismaalaste 2025. aasta sisserände piirarvu kehtestamine“ eelnõu</p> <p>Katre Väli, 628 2212 katre.vali@kul.ee Margus Klaan, 628 2328 margus.klaan@kul.ee</p>	<p><u>Võetud teadmiseks</u></p>
Välisministeerium	
<p>Välisministeerium kooskõlastab Vabariigi Valitsuse korralduse „Välismaalaste seaduse alusel sisserände piirarvu alla arvatavate välismaalaste 2025. aasta sisserände piirarvu kehtestamine“ eelnõu.</p> <p>Perit Soininen, 637 7421 perit.soininen@mfa.ee</p>	<p><u>Võetud teadmiseks</u></p>
Eesti Kaubandus-Tööstuskoda	
<p>Avaldame toetust Siseministeeriumi ettepanekule kehtestada 2025. aasta sisserände piirarvuks 1298 ehk seaduses lubatud maksimummäär.</p> <p>Marko Udras, 604 0070 marko.udras@koda.ee</p>	<p><u>Võetud teadmiseks</u></p>
Tööandjate Keskliit	
<p>Nagu ka varem selgitanud oleme, on sisserände piirarv 0,1% alalisest</p>	<p><u>Võetud teadmiseks</u></p>

<p>elanikkonnast tegelikult ebapiisav. Demograafiline olukord Eestis on selline, et igal aastal jääb tööealise ja ülalpeetava elanikkonna suhtarvu säilitamiseks täiendavalt ca 6000 tööealist inimest puudu. See on pea 1% hõivatutest, mis omakorda tähendab, et avalikke kulutusi tuleks tulevikus igal aastal samas suurusjärgus vähendada või maksukoormust tõsta. Otseselt sõltub tööjõu olemasolust pensionide ja tervishoiu rahastus, kuna need on seotud sotsiaalmaksu laekumisega.</p> <p>Nagu ka eelnõu seletuskirjast nähtub, on välismaalastel Eestis töötamiseks teisigi võimalusi ja piirarv puudutab kõigist Eestis töötavatest välismaalastest vaid väikest osa. Kõige suuremad erandid on Euroopa Liidu ja viisavabastusega riikide kodanikele ning lühiajalisele töötamisele.</p> <p>Esimese erandi puhul on aga takistuseks konkureerivate Euroopa riikide oluliselt kõrgem palgatase, mida Eesti tööandjad valdavalt veel pakkuda ei suuda. Euroopa Liidu kodanikke on seega lihtsam tööle meelitada palju suurema tööturu ja kõrgema palgatasemega Lääne-Euroopa riikide tööandjail. Kui Eesti tööandjad püüaksid maksta sama kõrget palka kui Saksamaa või Hollandi ettevõtted, jääks suurem osa neist vähemalt esialgu ilma klientideta. Läbi arendustegevuse ja uute turgude otsimise püüame seda võimekust ka tõsta, kuid see on üsna aeglane protsess. Pealegi nõuab nii innovatsioon kui uute turgude vallutamine samuti täiendavat kvalifitseeritud tööjõudu. Innovatsiooniga kokku puutunud ettevõtjate hinnangul on tööjõupuudus Eestis suurim innovatsioonitakistus (Allikas: Statistikaameti Ettevõtete innovatsiooniuuring 2020).</p> <p>Eksporditurule sisenemiseks on kõige tõhusam viis kasutada selleks inimesi, kes sihtturgu ja keelt tunnevad. Võime seda teenusena ka sisse osta, kuid siis liigub raha teenuste eest maksmisega Eestist välja ja mõnel juhul ka eksportöör ise.</p> <p>Lühiajalise töötamise registreerimine on teine võimalus välismaalastele Eestis</p>	<p>Kooskõlastuskirjas väljapakutud ettepaneku kohta suurendada sisserände piirarvu märgime, et täiendava piirarvu erandi loomine võiks täiendava modifitseerimise korral olla üks lahendustest. Seejuures on oluline, et täiendava piirarvu erisuse loomisesse ja sisustamisse panustavad nii riik, tööandjate esindajad kui ka ametiühingud. Samuti on täiendava piirarvu erisuse loomisel oluline lähtuda riigi kui terviku vajadustest ning majanduse ja tööturu vajaduste kõrval arvesse võtta ka sisserände suurenemise mõju julgeolekule ja Eesti rahvastiku koosseisule pikemas perspektiivis. Julgeoleku seisukohast on oluline, et maandatud oleksid kaasnevad julgeolekuriskid.</p> <p>Ettepaneku osas mitte jagada praegust niigi väikest piirarvu sihtotstarbeliselt selgitame, et siseministri määruse eesmärk on jaotada piirarv tähtajalise elamisloa taotlemise põhjuse ja elamisloa andmise aluse järgi, et tagada sisserände piirarvu jagunemine viisil, mis ühtiks Eesti riigi ja ühiskonna vajadustega ning tagada sisserände tõhus ja sihipärane juhtimine. Jaotus pakub leevendust valdkondadele, mis loovad suurt lisandväärtust või kus tööjõudu kõige enam vajatakse. Eeltoodu ühtib ka riigi laiemal eesmärgiga kujundada Eesti arenguvajadustest lähtuvat tasakaalustatud sisserändepoliitikat.</p> <p>Selgituseks ettepaneku kohta teha tööandjatega koostööd tööturu järelevalve tõhustamiseks märgime, et hindame kõrgelt koostööd õiguskäitajate ja ausate tööandjatega. Lisaks usume, et suudame koostöös luua ja kasutusele võtta mugavad ja kliendikesksed lahendused rändemenetluste tõhustamiseks ning leiame võimalusi, kuidas ühiselt panustada hea potentsiaaliga tööjõuturgude kasutusele võtmisesse.</p>
--	--

töötamiseks, kuid probleemiks selle puhul on lühike ajaline perspektiiv. Keskmist palka teenivat spetsialisti on raske Eestisse meelitada, lubades, et ta saab töötada vaid aasta ja hiljem saab seda võib-olla kaheks aastaks pikendada. Nii lühikese ajalise perspektiivi puhul on raske õigustada ka kogu bürokraatiat, mis Eestisse tööle ja elama asumisega kaasneb.

Tippspetsialistide erand piirarvust on väga hea võimalus, mida tööandjatena peame ise püüdma rohkem kasutada, kuid 1,5 kordse keskmise palga tasemele ei saa kvalifitseeruda kuigi suurt osa tööjõust.

Nõustume, et Eesti julgeolek on oluline ja et riskid selles vallas on kasvanud. Samas on meil raske mõista, miks on sellel ettekäändel just legaalset töörännet vaja takistada ja kui riskid on teada, siis miks ei ole võimalik neid maandada majandust halvamata. Eesti majandusarengu seisukohalt on välismaalaste teemas kõige olulisem just tööranne ja välisüliõpilased. Pikemate elamislubade ja püsivalt elama asumise suhtes või kodakondsuse andmise suhtes võime olla kriitilisemad, sest inimesed on ise otsustanud end Eestiga siduda. Tähtajaline elamisluba on väga lühiajaline ja seda töötamiseks kasutavate inimeste abiga on tööandjatel võimalik maksta aastas kümneid tuhandeid eurosid makse. Kui legaalne sisseränne on liialt piiratud, tekitab see surve illegaalseks rändeks, mida on palju raskem kontrollida. Teistes liikmesriikides elamisloa saanud inimesed võivad vabalt Eestisse liikuda ja siin ebaseaduslikult tööle asuda või ka Eesti julgeolekut ohustada. See viitab vajadusele piiriülese koostöö või muude lahenduste järele.

Eelnõu teine pool on kvoodi sihtotstarbeline jaotamine tegevusaladele. Nagu ka seletuskirjast nähtub, ei ole see oma eesmärgi täitnud. Juba enne tööturu jahtumist jäid kultuuri- ja spordivaldkonna töötajate ning ajakirjanike piirarvud täitmata ja ettevõtlussektoris oli samal ajal tööjõupuudus.

Eelnevast tulenevalt teeme järgnevad ettepanekud:

- 1) Kehtestada sisserände piirarv oluliselt kõrgemal tasemel. Suur samm edasi on ka Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumi piirarvu muutuvosa ettepanek, mis vaikumisi lisaks piirarvule 0,1% alalisest elanikkonnast ja vähemalt 2%-lise majanduskasvu tingimustes veel 0,1%. Sellega jõuaksime positiivseimate stsenaariumide puhul peaaegu demograafilise ülalpeetavuse määra säilitamiseks vajaliku tasemeni. Majandustsüklile automaatne kohandumine, ekspordi ja palgataseme arvestamine tegevusaladel maandaks võimalikke sotsiaalseid riske ning OSKA prognooside arvestamine tähendaks, et kaasatud on ka tööturu osapooled, kes mõlemad on Kutsekoja nõukogu liikmed.
- 2) Mitte jagada praegust niigi väikest piirarvu sihtotstarbeliselt. Küll võib kvoot olla esialgu suurem tegevusaladel, kus teadmuspõhiselt (nt OSKA andmetel) on perspektiivis kvalifitseeritud tööjõudu puudu.
- 3) Teha tööandjatega koostööd tööturu järelevalve tõhustamiseks, et maandada välismaalastega seotud riske.

Hando Sutter

hando.sutter@employers.ee